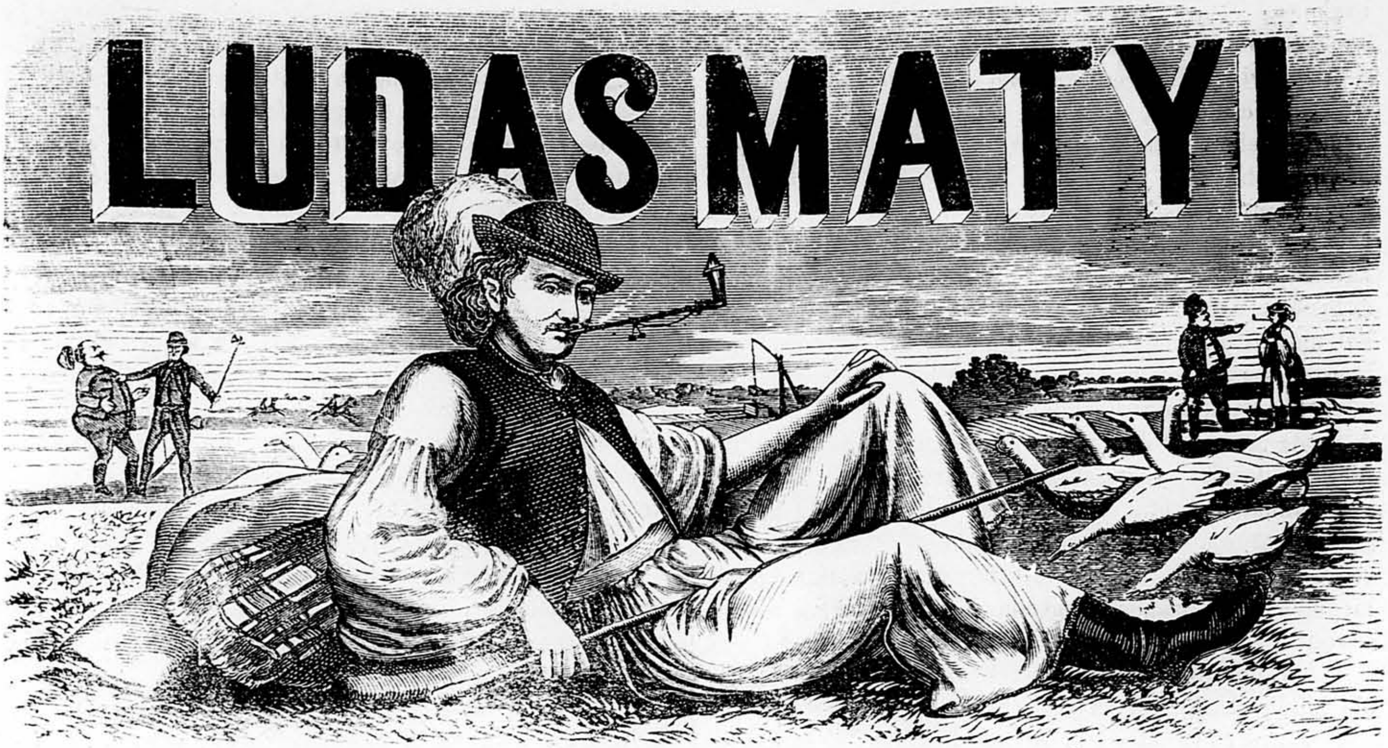

VII. ÉVFOLYAM. Megjelenik minden vasárnap. Ára félévre 3, egész évre 6 frt.	Az előfizetési pénz a KIADÓHIVATALBA városháztér 6. sz. alá küldendő.	Pest, márt. 23. 1873. 12-ik szám.	GYÜJTÖKNEK öt előfizető után tiszteletpéldány jár. Egyes példány ára helyben 10 kr.	*Szerkesztői iróda:* Városháztér 6. sz. ide küldendő mindenféle kézirat, mely »LUDAS MATYINAK« van szánva.

Azon tisztelt előfizetőink, — kiknek előfizetésük március végével lejár, — kéretnek ujbóli megrendeléseiket idejekorán megtenni.

Elismervény.

Gonosz egy csont lehet ám még
— (Persze csak sub parenthesis
Jegyzi meg ezt Ludas Matyi) —
Trefort kultuszminiszter is.

Azt kérded olvasóm miért?
Mert ő excellentiája
Nemcsak a vallást, hanem hát
Az éltant is kultiválja.

Még pedig hogy? eminenter
Teszi ezt a kultiválást,
Most is lám a kis papoknak
Megvette a „Tinójárást“.*)

*) Azon bácsmegyei birtokot nevezik igy, melyet a miniszter ur legközelebb szerzett meg a vallásalap javára.

Tiszteletes Ágoston bátyám hogyan kereste az örökséget?

IX. A papramorgó.

Félóra mulva piros ábrázatját feltolta előbbi helyére a kocsitulajdonos, a felszerszámozott prüszkölő pegazusok farkuk alá kezdették hányni a nubiai homokot. Várta az ekvipázshatalom, hogy a bor nem áztatott papi torok megkezdi unalomüző philippikáit, azonban dacára az általunk észlelt százgallér alatti kulacscsókdosásnak, ismét szibériai érzelemhidegség s aggtelekbaradlai némaság honolt Ágoston bátyám egész lényén.

A tekintetesi beszédcséplőgép pedig egész erővel igyekezett dolgozni, előkeresvén emlékezete lomtárából holmi ütöttkopott tanulmányt: a protestáns hitre térés akadályait, ezen műtételnél előforduló plébánusi döbrögiségeket; tiszteletes Ágoston bátyám azonban, az apostoli intéstől áthatva: igen vagy nemmel felelt.

Látván a társalgást kergető utitárs csatája rigómezőségét, bevont vitorlával pislogott az alkony szürkebarnuló távolába. Letett mindenről. Jurisicsi vitézséggel kőszegesitette meg urambátyám a gyors haladás gyalogmentességének fényes kapuját.

A betekintsi jelenet még többször kiszegezte Ágoston bátyám ellen borpalackos lövegeit, hanem a

sátán minden incselkedéseit hatalmasan meg keménynyakalta.

Midőn reggeli után szokott morgolódni a gyomor, — egy nyiri faluvégen guggoló meszeletlen csapszék elé parancsoltatott a kocsi. Hályogos szemü ablaka felett éktelenül ott piroskodott: „Vendéglő az vig magyarhoz“.

A maecenásnak, ugy látszik, megtetszett a vöröshagyma gőzkörben marakodó kisebb-nagyobb jakhecek katzmuzikolása. Türelméből szerette volna kikelve látni a gyalogapostolt, de ez a bőrös kocsitrón magasságából mephistói nyugalommal számlálgatta a mosolygós menyecskelábakon tovairamló pálinkásüvegek kisebb-nagyobb mennyiségü tartalmát.

Az abrak utolsó szemével fogaikat már rég kipiszkált lovak nyugtalansága, kezdte Jancsi kocsissal az unalmat éreztetni, ki az állás körül nehány arénai fordulattal ujabban letette a mülovari rigorózumot; végre betekintett a Betekints faragatlan asztalvégénél megülepedett urához, megtudandó a szokatlan időzés mivoltát.

— Jancsi! — szóla a tekintetes ur — a kocsin ülő lelkiatyának vigy ki egy porció papramorgót!

Jancsi ura akaratának meghódolva, a markába nyomott nyakas üveg spiritusz tartalmával kibokázott a paphoz.

— A tekintetes ur megbizásából, méltóztasék tisztelendő urnak kiüriteni ezen papramorgót! mond emberségadóan Jancsi.

Nem lehet oly kacskaringós §-t festeni, a minő alakká huzódott Ágoston bátyám karthauzisitott szőrtelen nyelvtartója. Hátha még a fortyogó gondolatkazánjából kiáramló mérges alakok megfelelő beszédruhába öltöztetését sikerült volna észlelni! Ezen mérges gondolatértekezésnek tengelye azon sérelemaxioma körül forgott, hogy még neki, mint valami útszéli kapcabetyárnak, a kocsistól pálinkát küldenek!

Természetes, hogy nem fogadta el!

A hályogszemü ablak newtoni perspektiváján eléggé tapasztalta a korcsmapad tens társalgója, mily pulykaszerü mérgelődés táncolt keresztül a borotvatarlókon, midőn Jancsi a karcsu nyaku porciót urfelmutatta; jónak gondolta elfoglalni szokott feleülését a haladásra kész jármünek.

Jancsi egyet cserditett, a lovak oldalba prüszkölték a faluvégi parasztkoppasztót. A két utitárs pedig vasvilla szemjárással ökleldezte egymást.

X. Kitellett a kommentió.

Midőn a homoktaposást gyülölni kezdő abrakkazánok részére uj állomáson kellett pihenőt tartani, ismét meg lőn tisztelve a vendégtisztelete: méltóztatnék a vendégijesztő mestergerendája alá betolni a kontignációt; azonban e nemes törekvés ujra csak falra hányva borsózott.

Három téglavető keservesen izzad odabenn a száraz fán, ékes hangokban nyikorog elő a kállai kettős, riszálódó rokolyák s pengőbongó bokacsattogások ünnepelik szent heverdel napját. A maecenás kedve selyemcérnáját huzogatta a mulatság varrótüjébe. Az ég napja ismét nyugat felé szadováskodott.

A türelemfogyott ostornyélforgató a páterrel érlelt összeesküvés következtében — miután közelegni érezte a hazai istálószagot, bevigyorgott ura elé, — az otthon várakozó tekintetes asszony haragjának skorpiófulánkját iparkodván feltüntetni, hogy mielőbb tovautazásra birja.

— Ugy gondolom Jankó, nem sok béred van már nálam, itt ez a két ötforintos, tedd le az ostort, lódulj az isten hirével, majd haza hajtom már én lovaimat, a mikor nekem tetszeni fog.

Jankó nem is álmodta, hogy ily tragicus vége legyen még ma szolgálatának, — leplántálta az ostort illető helyére, s borulatos nyugalommal eleblábalt.

XI. Magad uram, ha szolgád nincs.

Mükedvelői mosolylyal vette át a hegedüszós sarkantyupengéses korcsmai levegő nyomása alól kibuvó maecenás a tüzes tapló nélkül is előresiető lóparancsnokságot.

— Üljön mellém szent atyus, azt a kutyabőrrel boritott Párizpápáját! Ha magunkra szorult a kocsiskodás, legalább a jövőmenők urkocsisoknak nézzenek bennünket!

Szótalan gépies hidegmértséggel rakodott át Ágoston bátyám az első ülésbe. Lohadó lelkesedést tanusitva haladott a kocsistalan ekvipázs, annyira, hogy a hátul jövők által is utoléretve hagyattak el. De meg a gazda se akarta tulságosan zaklatni a hosszas ügetésben észrevehetőleg búsulni kezdő lovakat.

Most egy tarpavidéki régi jóbarátja versenyzett eléje.

— Tyhü pajtás! ezer esztendeje, hogy nem láttalak, vándorgólyáskodjál át hozzám, csevegjünk kissé az elmultakról. Csigahaladással utazunk, az az ur addig majd kocsiskodik.

A felhivás tihanyiekhózva tette meg jóltevő hatását. A maecenás markába nyomta Ágoston bátyámnak az ostort és gyeplőt, hogy mutassa meg, miként nemcsak a hivő lelkek, hanem a fáradt lovak Metternikségére is képes. Öt lutriszámmal nyert, de a reskontót elvesztett desperált pofával nyugodott bele a vakmerő kivánságba. Nolle-velle, kézzel-lábbal kezdett dolgozni, hogy az előtte robogó fogat után kontárkodhassék.

XII. Ágoston bátyám malőrjei.

A két kocsi között másodpercenkint nagyobbszáju hézag tátongott: — a fülhegyző lófejek észrevették az ügyetlen kocsispapságot, addig rángatták jobbra-balra a rudat, mig keservesen elrecscsentve magát, a göröngyös utközép teknőjét egész hosszával kotorta.

Az előresietett kocsi zöreje tubuson sem vala észrevehető, a láttávolt rég túlhatárvonalozta. Távoli falvak és tanyák kutyaugatása szegdelte át az alkony csendjét, mig a felbukkanó csillagok majd halálra vigyorogták magukat a magasból, midőn Ágoston bá-

tyám törött szekérrud feletti ijedelemmel szaturált siralmas profilját meglátták.

Igy elkésve az országuton egy jó lélek sem jár, segitség hátulról nem remélhető, ha csak az elhaladottak a várakozás unalmától vissza nem fordulnak. Archimedesi számitással kötözé fel urambátyám a kényelemunt szekérrudat, mialatt a lovak a kürtőemelkedés s sülyedés változatát észlelvén, félelmes horkolással jelenték hámszaggatási képességöket. Papi bölcsességének kifolyásából nagy nehezen össze lőn kötőfékezve a törött ruddarab; nehány lépést azonban alig sikerült tétetnie, midőn szomoruan győződött meg a mádi zsidó történetének valódiságáról.

Rudkötözési talentumát ismét értékesiteni kezdette, most már kedvezőbb sikerrel, ugy hogy jó dülőt meg egy darabot hagyott háta mögött az országuti kerékvágásból. De az utféli szerencse mosolygó nymphája elforditotta kegyelmes pofáját, ki a szekérrud alsó részére illesztett c‍:atlófa elvesztésében nyilvánitotta büntető hatalmát.

Agoston urambátyám nagyot gondolt. A hátulsó ülésre helyzett százgallér mellé fekteté a szerencsétlen corpus delictit, maga pedig a két ló zablája közé illeszkedvén, méltóságos léptekkel kalauzolá a törést szenvedett országuti fregátot.

Az előrehaladottak ezalatt régen betemetkeztek az éj kényelmébe a legközelebbi helység urasági kaputlan kapuján, lukullusi vacsorától nyujtózkodva heverték meg a paplanos ágyat.

A maecenás gondolt ugyan olyasmit: hogy az ő torokzárogató pátere ugyancsak soká kocsiskodja be a collegiumlátott lovakat, mintha kiadta volna a napiparancsot, hogy melyik uraság keritetlen udvarán leend a kikötő; azonban boldog nyugalommal fordult a falnak és hortyogott.

Fúva-búgva lüktetett be végre urambátyám, zablás markával, a helység elején csendelgő meszeletlen állás támogatott falához. Izzadtságtól gőzölgő tyukültetőjének alját végig simitván lószagu markával, gondolattartójának legbelsőbb verejtékéből ezen martyrsohaj küzdötte fel magát: „csakhogy itt vagyok!“

(Vége a jövő számban.)

Az a kincs, a mi nincs.

Magyarország ékessége,
És gazdagsága számtalan!
Duna, Tisza, Száva, Dráva
Kifogyhatatlan a halban.
Elláthatlan aranytengert
Képez dússzemü kalásza;
Semmiből sem szenved hiányt,
Csakhogy nincsen szabadsága.

Tokaj, Somlyó, Eger, Szegszárd
Világhirü bort teremnek;
Bércei arany — s ezüstben
Soha ki nem üresednek.
Gulyáktól és ménesektől
Hemzseg minden rónasága;
Semmiből sem szenved hiányt,
Csakhogy nincsen szabadsága.

Multja dicső . . . Drégely, Eger,
Sziget, Zenta győzelemjel;
Telve minden fia, lánya
Honért égő szerelemmel.
Bátorság, vitézséghire
Elszállt az egész világra;
Semmiből sem szedved hiányt,
Csakhogy nincsen szabagsága.

Magyarország ékessége
S gazdagsága tulságos sok;
Mindene van, mit csak a szem
S száj kivánhat s még sem boldog
Nem boldog, mert fiainak
Van egy terhes örökátka:
„Nem tartanak soha össze“ . . .
Ezért nincsen szabadsága.

V. M,

Tréfás kérdések és feleletek.

K. *Mi lesz nagyobb, mentül többet költenek el belőle?*

F. A deficit.

K. *Mikor van a Kerkápoli üres zsebében valami?*

F. Akkor, mikor a Kerkápoli zsebe lyukat kap.

K. *Mikor hasonlit a kaszárnya a sashoz?*

F. Mikor a kaszárnyának is vannak szárnyai.

F. *Ki az, a ki sokáig akar élni?*

F. Mindenki, a ki vénülni nem akar.

K. *Hát ez mi?*

Minél jobban siet hátra,
Annál előbbre halad,
Szeretjük, ha megforditva
Tőlünk végkép elmarad.

F. No én megmondtam a többit, ezen már hadd törje fejét az olvasó.

„Az adómaximumok határának előbbretolásához."

K. pénzügyminiszter: Terringettét! már ennek a dámának aztán fel lehet emelni a személykereseti adóját minden törvényjavaslat nélkül is!

Lónyay ujabb szereplése.

Menyus gróf feltette magában,
Hogy feldönti azt a mobiliát,
Honnan nem rég kitették a szürét,
S a munkának.. dühösen neki állt.

Taszigálta hol jobbra, hol balra
Persze Menyus nem is gyanitá azt:
Hogy tulnanról az ellenzékvezér (?)
Ghyczy Kálmán adjon annak támaszt.

Szabadkai fricskák.

Szivrepesztő bucsuzás.

Excellenciás Vilmos ur! Azon alkalomból, hogy „Bolond Miska" Excellenciádat utazó tarisznyával bucsuztatja el tőlünk főispáni keresztfiaitól és mindannyi virilisektől: inditatva érzem magamat Miska bácsi vejem urammal együtt — nem ugyan, mint az „Ellenőr" puszta frázisban, mert attól Excellenciád meg nem hizik: hanem keblünk dagadó érzelmeinek nyilvánitásában — melytől Excellenciád üres tarisznyája is gelyvát kaphat — szivrehatóan elbucsuzni.

Nem képzelheti Excellenciád menyire gyászol a szabadkai balpárt e szomoru esemény fölött?! — Hiszen, ha Excellenciád nem jár el vala azon status férfiui tapintattal, hogy engemet nevezett ki szabadkai főispánnak: ugy ma már a balpártot csak bukásának hiréből ismernők. — Hát Ujvidéken: lesz-e jobboldali képviselő, ha nekem szabad kezet engednek!? — Korántsem! — Az én és Szikra Matyó adlatusom mélységes belátása és Herr von Miska bácsi vejem uram okos tanácsadása páratlan! — Excellenciád bölcsességétől kölcsönöztük a világosságot, mely társas életünk minden rétegét oly jellemzőleg illuminálja. — Hát még Baján menyi baj elháritása várokozik reám!?...... De ne szoljunk tovább a közös érdemekről, mert attól tartok, hogy csömört kapunk, mint a cigány fakója.

Adieu, kedves aranyos tulipiros Vilim!

Lénárd
főispán.

Töprenkedés.

Az még is csunyaság, hogy a mostani ministerekkel ugy bánnak, mint régenten humi kancellistákkal. — Az én feönótárius koromban még a protósz is örökös volt, annálinkább a senator. — Hiszen, ha ez igy megy tovább: akor lehetetlenség az auctoritást föntartani. Muszáj az országnak elpusztulni — mind hiába!

Miska.
pens. senator.

Mi ujság a „napszámos krónikában." ?

Antunovics testvérpár (Jóskó senior és Matykó junior) egyre lamentál, és egyre fujja régi nótáját, a mi arra mutat, hogy mind kettő szellemdus (?) és à la „kettős csalogány" dupla szajkóvá nöheti ki magát. — Bittó Pista valóban nagy hasznot (?) tett az igazságszolgáltatásnak, midőn a két Brudert a kir. járásbirósághoz kinevezte.

A senior, vagyis Joskó d' Antunovics nagyon szeretné tudni: miért nevezi L. Matyi Haynaldot „kis Haynaldnak" ?

Hát majd megsugjuk — ugy barátosan — „sub roza". — Bizony csak azért, mert ő Excellenciája kis befolyásu emberke arra nézve, hogy az igazságügyministert ráveygye, miszerint egy „feszületrágó" aljárásbirót nevezzen ki törvényszéki ülnöknek. — Sajnáljuk Joskó uram, hogy ő Excellenciájához irta levele fricskát kapott. — Tegye el annak copiáját, és tartsa fen reménységét azon időre, midőn a kalocsai jezsuiták közöl fognak igazságügyi minisztert kinevezni.

„Hja"! — igy kiált fel a „napszámos krónika" — „a valódi nagyságok L. Matyi gazosában teremnek." — Nincs különben!...... Azért burjánzik oly gazdagon L. Matyiban az Antunovics testvérpár.

(Folytatása a jövö számban.)

Jó egészséget!

Anonymus Pünkelesz,
Symonymus Szimkelesz,
közösügyes patrioták.

Balbaldal.

Megbomlott a párt fegyelem
Mind a jobb mind a balfelen,
Bal, jobbra néz, jobb, balra huz —
Mi a program? mutasd... akuz.

Jó barátom még azt kérded:
Miért billent fel a mérleg?
Azért mert egyet nem értnek
Maguk közt a pártvezérek.

Párttaktika — politika,
Most csak személyi trafika
Melyik áll jobban meg lábán —
Ghycy avagy Tisza Kálmán.?

Panaszkodik egy korhely kefekötő szorgalmas csizmadia komája előtt:

— Bizony édes komám! rosz világot élünk, az ember családjának, kenyeret sem tud találni.

„Ha nem tud a koma találni, hát keresse meg azt munkájával" serkenté dologtalan komáját jóra a csizmadia.

Pesten most oly férfikalapok kezdenek divatba jőni, melyeket rövidebbre vagy hosszabbra tolhatni, a mint a pofa nyulánksága vagy gömbölyüdedségéhez leginkább pászol.

Ezen ujdivatu kalapokat valaki elnevezte „Ghiczy"-kalapoknak.

Az elnevező bizonyosan az öreg ur határozatlan programmját vette a kalap mértékeül.

Sziporkák.

Az országuton jó négy lovas kocsin hajtat a vidéki polgártárs.

A országut szélén pedig egy diák baktat az apostolok lovain, lábujjai kitündökölvén a csizma orrából, mit látván a polgártárs, megszólitja a muzsák fiát:

„Ni ni ifju uram! ha nem restelli, hát telepedjék fel ide a kocsira ni, ugy is látom, hogy kitetszett szakadni a csizmája orrahegyének.“

Az egyszeri zsémbes urnő igy osztá ki a parancsot ujon felfogadott cselédeinek: Ha kétszer csengetek, jöjjön az inas; ha egyszer csengetek, jöjjön a szobaleány; ha pedig nem csengetek, jöjjön a szakácsné.

Pajtás! — szólitá meg asztaltársát egy kosztos diák, miért oly savanyu ennek a korcsmárosun'nak a kenyere mindig?

— Bizonyosan a borába mártogatja előbb válaszolá az asztaltárs.

Egy régi szabásu táblabiró meglátogatá a fővárosban lakó unokaöcsését, ki nagyuri szokás szerint késön szokott ebédelni.

A frakkba bujt unokaöcs fitymálva nézegeté a pengő sarkantyus öreget s a látogatás végével fennhéjázólag mondá:

— Reménylem kedves urambátyám! ma estve hét órára lesz szerencsém egy kis e b é d r e.

„Sajnálom kedves öcsém! de szives meghivását el' nem fogadhatom, mert én estve hét órakor már v a c s o r á l n i szoktam.“

Mi az a p r ó z a? kérdé a költészet tanára a Pápa környékéről Debrecenbe került diáktól?

„A bizony nagytiszteletü tanár ur egy olyan étel, a mit mifelénk kukorica lisztből szoktak főzni“ — felelé domine Füles.

Te Peti! minö idő van odakint? kérdé az ur szobába lépő palóc kocsisától.

— Bion nem tom én teens uram! meér ugy a szeemem közzé vágott a havas eeső, hogy fel se neézhettem miatta. —

N. N. özvegy asszonynak, van egy zsindelyel fedett háza jó karban és állapotban, és egy leánya, kitöl a természet, elég mostoha volt minden külsö és belsö ajándékait megtagadni. Az édes anya mind ezek ellenére büszke lévén házára, ezt leányával együtt fel is ajánlta bizonyos házasulandó ifjunak. Egy bizonyos estvén tehát, midön a násznagy belépett volna az özvegy asszony házába, az ifjuság az ablak előtt csoportosodni kezdett, mit látván az ott elsétáló kántor uram azt kérdé:

Mit akartok itt legények?!

Hát bizony mi csak azt akarjuk meghalgatni, kántor uram! hogyan szokják megkérni a házat?

Ezerbaj ezerjaj.

Csizmám talpa lukas
Megkén talpaltatni,
De lapos a tárcám . .
Kérdés, hogy állja ki?
Felöltöt is kéne
Venni, ha volna minu, —
Mert ez a mostani
Elviselt és kicsiny.
Igaz biz az még ma
Ennem is kellene . .
No ezt kipótolja
Makrám füstfellege.
Keserves élete
A szegény diáknak
Ezerbajt, ezerjajt
És szükséget látnak.
Hanem egy mindig van.
Jó apetitusok.
Megverte az Isten
Ha nincsen krisztusok.

P. P.

Nyilt tér.

Ahoz a buzgó taghoz, ki a Borsszem Jankóban polemizál.

Hej spectabilis! a magasztos tudomány és bölcseséget magában rejtő könyvek viceleporolója, s ha lehet eladója! habár ön kutsébereskedik is költészetekkel, de Borsszem Jankózásában csak arról adott tanuságot, hogy az a Ludas Matyival parirozó vasárussegéd, ön szerint vadpoéta — a spectabilis csak vad, de poézis nélkül, — önön mint igen is prózaikus polemizálón — habár siker nélkül, de — igenis kivánatosan végzi a rozsdapucolást.

Ama bizonyos vasárus-segéd.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Mészáros Károly**

Pest, 1873. Nyomatott Neuer I.nál.